

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 526.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796474915584/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- straf for desertion. – *tilform*: i forvejen. – *Monomotapabasiliadadelphia*: et af Holberg konstrueret vrøvle-(sted)navn; af bestanddelene genkendes Brasilien og Delphi (i Grækenland); den flg. beskrivelse af dette fantasilandsherligheder genkalder Slaraffenland.
- 196 *fra Jylland* (...). *Eventyr*: jyderne havde ry for at lyve og prale. – *Gækkerie*: pjat. – *holde dig lystig*: slå dig los. – *Hanrey*: bedragen ægtemand.
- 197 *daarligt*: tåbligt. – *Langulgsfed*: navnet på en konge i folkebogen *Holger Danskes Kronike* (da. 1534).
- 198 *Adios*: farvel. – *laser* (...). *Hovedet*: den bedrage ægtemand sagdes at bære horn i panden, som han forsøgte at camoufle med en særlig bred «hanrej-hat».
- 199 *Handreedere*: hanrejer, se n.t.s. 196 og 198 ovenf. – *Juncker*: ung mand af adelig el. fyrstelig rang. – *Telomachius*: (gr.: Telemakos), Odysseus' og Penelopeias son; også i *Odysséen* var T. endnu kun et barn, da Odysseus deltog i det trojanske tog. – *36 Aar* (...). *nisonnere*: se n.t.s. 146.
- 200 *Hector*: Priamos' son og i *Iliaden* den modigste af Trojas forsvarere. – *Plumager*: fjerprydelser, fjerbuske. – *Mars*: (gr.: Ares), rom. krigsgud. – *Vidcarus*: (gr.: Hefaiostos), rom. gud for ild, metal og smedearbejde; også V. måtte bære »horn« pga. sin hustru Venus'/Afrødites utroskab, se n.t.s. 138. – *Litzerne*: lidserne, de bånd, hvormed en hatteskygge sattes op i en trekant. – *bred* (...). *nedfalden*: se n.t.s. 198. – *Tolpel*: tolper, uforskammet person. – *i Henseende til*: for (...) skyld. – *Ulyssis*: lat.: Ulysses'.
- 201 *overvinder*: får til at briste. – *ligger* (...). *til Bestillingen*: hører til stillingen (spøgende, nemlig: som hanrej). – *Politiske Aarsager*: beregning. – *Materie*: emne. – *Aetion*: (gr.: Aktaion), jæger i gr. myt., der belurede Artemis (lat.: Diana) i badet og til straf omskabtes til en hjort (med gevir, jvf. »hornene!«) og endelig blev sonderrevet af sine jagthunde.
- 202 *Gemahl*: ægtefælle (uanset kön). – *i øgt taget Kydskheds Lov*: dette ganske modsat Odysseus i *Odysséen*, der på hjemrejsen fra Troja avelde børn med både nymfen Kalypso (5. sang) og troldkvinden Kirke (se n.t.s. 180). – *stoppet min Øren mod*: med denne formulerings sammenblandes beretningen om Odysseus hos Kirke (se n.t.s. 180) med beretningen om, hvordan Odysseus og hans mænd undgik at blive fortryllt af sirenernes sang (12. sang). – *Didonis*: lat.: Didos, se n.t.s. 178. – *ihr Götter*: ty.: I guder. – *forstyrrede*: ødelagde. – *Kiemper(s)* (...). *Biergtold* og *Niser*: anakronistisk indslag af nord. folketro. – *rensede Augiae Stold*: det var helten Hercules (gr.: Herakles) i gr. myt., der som den 6. af sine 12 bedrifter rensede Augias' stalde (*Augiae Stold*), der husede over 3000 dyr og ikke havde været ud-